

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 55/2014-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. februára 2014 predbežne prerokoval sťažnosť P. K., zastúpeného advokátom Mgr. Miroslavom Hončárom, Advokátska kancelária, Perličková 26, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C/174/2008 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co/239/2011, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. septembra 2013 doručená sťažnosť P. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48

ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C/174/2008 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co/239/2011.

2. Z obsahu sťažnosti a pripojených listín vyplýva, že „... *Sťažovateľ podal na Okresný súd Bratislava V dňa 05. 08. 2008 žalobu o neplatnosť výpovede nájmu bytu. Na Okresnom súde Bratislava V bola žalobe priradená sp. zn. 11 C 1742008...*

Okresný súd Bratislava V rozhodol vo veci rozsudkom č. k. 11 C 174/08-163 zo dňa 16. marca 2011 doručeného sťažovateľovi 14. 04. 2011.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal sťažovateľ v zákonnej lehote odvolanie.

Krajský súd Bratislava bol vo veci odvolania dva roky nečinný. Pojednávanie vo veci odvolania nariadil až na deň 26. 03. 2013 a to až po sťažnosti sťažovateľa na nečinnosť súdu. Rozsudkom zo dňa 26. 03. 2013 spisovej značky 14 Co/239/2011 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Rozsudok odvolacieho súdu nebol do podania tejto ústavnej sťažnosti sťažovateľovi doručený...

Rozsudok krajského súdu, ktorý súd vyhlásil na pojednávaní sp. zn. 14 Co/239/2011 dňa 26. 03. 2013 nebol do dňa podania tejto ústavnej sťažnosti doručený sťažovateľovi...“.

3. Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné práva P. K... na spravodlivý súdny proces a prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na verejné prerokovanie jeho veci v jeho prítomnosti bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, postupom Okresného súdu Bratislava V vo veci spisovej značky 11 C/174/2008 a Krajského súdu Bratislava v konaní 14 Co/239/2011 boli porušené.

Okresnému súdu Bratislava V sa prikazuje konať vo veci plynule bez porušovania základných práv sťažovateľa.

P. K. priznáva primerané zadostučinenie v sume 2000 €... ktoré mu je Okresný súd Bratislava V povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

P. K. priznáva primerané zadost'učinenie v sume 1000 €... ktoré mu je Krajský súd Bratislava povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Kancelárii Ústavného súdu ukladá zaplatiť P. K. trovy právneho zastúpenia konania o ústavnej s'ťažnosti.“

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o s'ťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

6. Ústavný súd z obsahu s'ťažnosti zistil, že predmetom s'ťažnosti je tvrdenie s'ťažovateľa, podľa ktorého postupom okresného súdu a krajského súdu došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože „... s'údy boli v rozhodovaní vo veci samej nečinné viac ako štyri roky. Za viac ako štyri roky (viac ako dva roky okresný súd a dva roky krajský súd) nevykonali s'údy žiadny procesný a rozhodovací úkon vo veci samej, ktorý

by viedol k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa, domáhajúceho sa ochrany svojich práv a právom chránených záujmov návrhom na konanie zo dňa 05. 08. 2008. “.

7. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

8. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach, ktorými sťažovatelia namietajú zbytočné prieťahy v konaní, vychádza zo svojej judikatúry, podľa ktorej poskytuje ochranu základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k porušeniu označeného práva došlo alebo porušenie v tomto čase ešte trvalo (napr. II. ÚS 32/00, I. ÚS 29/02, II. ÚS 55/02, IV. ÚS 102/05).

9. Ústavný súd zo sťažnosti a z jej príloh, ako aj dopytom na okresnom súde zistil, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C/174/2008 rozhodol vo veci 16. marca 2011, proti ktorému sťažovateľ podal odvolanie, a spis bol predložený krajskému súdu na rozhodnutie o podanom odvolaní. Rozhodnutím okresného súdu o návrhu sťažovateľa a odstúpením veci odvolaciemu súdu už nemohlo dochádzať k prieťahom v konaní, pretože na konanie bol príslušným už len krajský súd.

10. Sťažovateľ ďalej uviedol, že krajský súd rozsudkom sp. zn. 14 Co/239/2011 z 26. marca 2013 rozhodol vo veci tak, že napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil. Sťažovateľ krajskému súdu vytýka, že sťažovateľovi nedoručil rozsudok sp. zn. 14 Co/239/2011 z 26. marca 2013m a tým „... neodôvodnene odd'aluje ďalší procesný postup pri ochrane práv a oprávnených záujmov sťažovateľa... “.

11. Ústavný súd konštatuje, že rozhodnutím o odvolaní krajský súd vykonal všetky zákonom predpísané úkony a v jeho postupe už nemôže dochádzať k žiadnym prieťahom v konaní, pretože predmetný spis aj s rozhodnutím o odvolaní postúpil okresnému súdu 22. mája 2013.

12. Podľa § 225 Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) súd prvého stupňa doručí rozhodnutie o odvolaní, pokiaľ ho nedoručil odvolací súd priamo. Podľa § 45 ods. 1 a 4 OSP súd doručuje písomnosť sám alebo poštou. Súd môže doručiť písomnosť aj prostredníctvom súdneho exekútora, orgánu obce alebo príslušného útvaru Policajného zboru a v prípadoch ustanovených osobitným predpisom aj prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky. Písomnosti možno doručovať aj elektronickými prostriedkami, ak o to účastník konania alebo jeho zástupca požiada.

13. Sťažovateľ 22. apríla 2013 mailom z adresy odosielateľa... požiadal krajský súd, aby doručenie rozsudku sp. zn. 14 Co/239/2011 z 26. marca 2013 bolo realizované buď osobne v kancelárii krajského súdu, alebo prostredníctvom Obvodného oddelenia Policajného zboru, Bratislava-Petržalka, Námestie Hraničiarov 1/b, na korešpondenčnú adresu..., na ktorej preberal v priebehu súdneho konania súdne písomnosti. Okresný súd 23. mája 2013 požiadal policajný orgán o doručenie zásielky, rozsudku odvolacieho súdu, ktorý žiadosť odstúpil na vybavenie príslušnému policajnému orgánu. Okresnému súdu bola 14. júna 2013 doručená správa príslušného policajného orgánu, že navrhovateľ sa na adrese... nezdržiava. Okresný súd 3. júla 2013 cez register obyvateľov Slovenskej republiky zistil, že sťažovateľ je vedený od 8. apríla 2013 bez adresy ako bezdomovec. Okresný súd ďalej v Sociálnej poisťovni, ústredí Bratislava, zistil, že sťažovateľ je zamestnaný v spoločnosti T., kde opakovane doručoval rozsudok odvolacieho súdu prostredníctvom policajného orgánu. Tento 5. augusta 2013 vrátil okresnému súdu zásielku ako nedoručenú, pretože sťažovateľ v spoločnosti T., už nepracoval.

14. Okresný súd následne z obsahu spisu zistil sťažovateľovu mailovú adresu, na ktorú mu 28. augusta 2013 zaslal výzvu, aby sa osobne dostavil na okresný súd pre účely prevzatia rozsudku odvolacieho súdu, a túto výzvu sťažovateľovi zopakoval ešte 11. októbra 2013. Podľa stanoviska okresného súdu mailová adresa sťažovateľa je aktuálna, pretože sám sťažovateľ ju uviedol vo svojej sťažnosti doručenej krajskému súdu 22. júla 2013, v ktorej zároveň uviedol, aby upovedomenie o vybavení sťažnosti mu bolo doručené na mailovú adresu...

15. Ústavný súd konštatuje, že mailová adresa, ktorú uviedol sťažovateľ v sťažnosti podanej ústavnému súdu 16. septembra 2013 a podaní zo 17. októbra 2013, je totožná s jeho mailovou adresou, ktorú uviedol sťažovateľ v konaní pred všeobecnými súdmi (napr. krajskému súdu 20. júna 2013). Pozornosti ústavného súdu napokon neušla okolnosť, že sťažovateľ v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu 12. septembra 2013 uviedol novú adresu na doručovanie písomností (...), ktorú už v tej dobe mohol/mal oznámiť aj okresnému súdu.

16. Ústavný súd je v súčasnosti toho názoru, že sťažovateľ (v konaní pred ústavným súdom zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, pozn.) svojím konaním podstatnou mierou prispel k tomu, že rozsudok odvolacieho súdu mu nebol doteraz doručený, pretože mailové výzvy okresného súdu zo strany sťažovateľa zostali neúčinné a novú adresu na doručenie písomností... okresnému súdu neoznámil. Napokon sťažovateľ sám vo svojej žiadosti všeobecným súdom oznámil, že je ochotný súdne rozhodnutie si prevziať osobne na všeobecnom súde, ak na to bude upozornený (pozri bod 13).

15. Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (v rovnakom rozsahu sa vzťahuje aj na právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) môže preto vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už okresný súd aj krajský súd meritórne rozhodli pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 184/06) a samotný účastník konania sťažuje doručenie konečného rozhodnutia.

16. Na základe uvedeného ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou (podobne IV. ÚS 219/03, II. ÚS 197/04) sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a preto o ďalších uplatnených nárokoch sťažovateľa už nerozhodoval.

17. Okrem uvedeného nebolo zistené/preukázané, že sťažovateľ vo vzťahu ku krajskému súdu podal sťažnosť na prietahy adresovanú predsedovi tohto súdu. Sťažnosť

na nedoručenie rozsudku, ktorú podal sťažovateľ 20. júna 2013 krajskému súdu, nespĺňa zákonné požiadavky, pretože nebola adresovaná predsedovi krajského súdu.

18. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

19. Ústavný súd v tomto type konania *inter alia* vyžaduje preukázanie využitia právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mal sťažovateľ právo podľa § 3 ods. 7 a § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle citovaného zákona zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“), ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 zákona o sudcoch]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti...“. Napokon podľa tretieho odseku predmetného zákonného ustanovenia „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky...“. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na

ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

20. Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

21. Keďže ústavný súd nezistil, že by sťažovateľ podal predsedovi krajského súdu sťažnosť na priet'ahy v predmetnom konaní pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, a ani z obsahu sťažnosti a z jej príloh nevyplýva, že by k nesplneniu podmienky prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde došlo zo strany sťažovateľa z dôvodov hodných osobitného zreteľa, sťažnosť by bolo potrebné odmietnuť (v časti, ktorá sa dotýka postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co/239/2011) tiež podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

22. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. februára 2014

